

İnternet Yasakları Ayıbı için Ne Yapılmalı ?

Mustafa Akgül
INETD

Şunu açıkyüreklilikle kabul edelim. İnternet Yasakları muasır medeniyeti yakalamak, AB üyesi olmak, ilk 10'a girmek isteyen bir ülke için bir ayıptır, utanç kaynağıdır. Uygarlığın gelişmesinde kilit kavramlardan biri ifade özgürlüğüdür. İfade özgürlüğü, aykırı düşüncelerin, toplumun çoğunluğunu rahatsız edici farklı görüşlerin ifade edilmesi ve bu görüşlere erişimi kapsar; bunun için vardır. İfade özgürlüğü bir toplumun kendi düzeltmesi için en önemli geri besleme yapılarından biridir. Bu nedenle, İnternet Yasaklarına karşı tutarlı, sürekli bir mücadele gerekir. İnternet, fikirlerin ifade ortamı olmanın ötesinde yaşamın her boyutunu kocaklayan, iş, eğlence, eğitim, örgütlenme, reklam, pazarlama, tanıtım, sağlık, sanat gibi boyutları olan bir araçlar bütünü bir ortamdır. İnternetin nasıl gelişeceğini hiç kimse kestiremiyor ve sürekli inovatif uygulamalarla hepimizi şaşırtıyor.

Konuyu gündemde tutmak; yasakların hukuksuzluğunu, Türkiye'ye zarar verdiğini, anlamsızlığını anlatmak; biz internet gönüllülerine, internet girişimcilerine, internet kullanıcılarına, sivil toplum ruhunu taşıyan bireylere, yapılara, işin önemini kavramış herkese düşüyor.

Yurttaşlar ve Sivil Yapılar olarak, karar süreçlerine ortak olmaya çalışmalı, saydam ve katılımcı yönetim yapılarının kurulmasını talep etmeli, ve takipçisi olmalıyız. Ülkemizdeki yasakçı uygulamalar ve yasakçı alışkanlık ve felsefeden kurtulmak vakit alacaktır. Bu nedenle kısa, orta ve uzun vadeli hedeflerimiz olmalı, ve bir öncelik sırasıyla bunları hayata geçirmeye çalışmalıyız.

Kısa vadede yapılabilecek şeyler:

1. Yönetmelik değişikliği. Şu anda zaten normal yollarla erişemeyeceğimiz 5 video nedeniyle youtube ve google yasağını yaşıyoruz. (Mahkemenin sakıncalı bulduğu 10 videodan 5'i kalkmış) Bir içeriğin Türkiye'den erişilemeyince, yayından kaçtığını net bir şekilde yönetmelikte belirtmek gerekir. Bir mahkememiz, bu videolara yurt dışındaki türkler bunu görebilir diye bu yasakta ısrar ediyor. Bu uluslararası hukuku aykırıdır. Türkiye bugüne kadar, ne uluslararası hukuku kullanarak youtube'a yada bir başkasına dava açmıştır.
2. Nesne temelli filtrelemeyi Türkiye ciddi olarak tartışmalıdır. BTK nesne temelli filtrelemeyi bir an önce hayata geçirmelidir. Geçirmesinde sorunlar yaşıyorsa, bunu saydam bir şekilde üniversite, sektör ve sivil toplum kuruluşları ile paylaşmalıdır. Hazırladığı raporlar varsa, bunu kamuoyuyla paylaşmalıdır. Yanlız, bu filtreleme sadece mahkeme kararıyla yapılmalı ve kamuoyu bilgilendirilmelidir. Nesne temelli filtreleme ile sadece yasaklanmak istenilen bir kaç URL'e erişim engellenecektir.
3. TİB iyi niyet gösterisi olarak, 5651'de yurt dışındaki webleri katalog suçlar nedeniyle resen yasaklamak yerine bu işi Ankara'daki bir mahkemeden alabilir. Bu yönde bir öneri Yargıtay Başkanlığından geldiğini ve BTK'nın İzmir de yaptığı bir konferansta dile getirildiğini biliyoruz. Bu mahkemenin hep aynı mahkeme olması uzmanlaşmaya katkı sağlar.

Orta Vadede yapılabilecek şeyler:

4. Sakıncalı bulunan içeriği, mahkeme kararıyla kaldırmaktan önce, sivil ve gönüllü yapılarla kaldırmaya çalışmak daha verimli olacaktır. İfade özgürlüğü kapsamındaki içeriklerde, kullanıcın beğenmediği bir içeriği yayından kaldırmak, bir resmi kanalın kaldırmasından daha kolay olabilir.

5. Bilişim ve İnternet konusunda adalet camiasında (mahkeme, hakim, savcı) bir uzmanlaşmaya gidilmez. Bu bir kaç tane uzmanlaşan mahkemelerle başlıyabilir.

Uzun Vadede

6. Demokratik bir ülkede devletin yetişkin yurttaşları “zararlı içerik” ve “kirli bilgi”den koruma görevi olamaz. Devlet, yurttaşı eğitir, bilinçlendirir, sivil toplumu destekler, araç ve ortamları sağlar. Örneğin, açık kaynak korunma yazılımlarını teşvik eder, ödüllendirir, ücretsiz dağıtır. Bu konularda kampanyalar yapar, ödüller verir. Devlet, yurttaşın bilinçle karar vermesinin ortamını sağlar ama yurttaş adına bu işi yapmaz. Çocukların bulunduğu kamu ortamlarında sivil toplum ve uzmanların denetiminde koruyucu tedbir alınabilir.
7. İfade Özgürlüğünü temel alan bir bakış açısıyla 5651 kaldırılıp, özgürlüğü, insan haklarını temel alan bir düzenleme katılımcı bir şekilde yapılmalıdır. Kısıtlamalar bir istisna olmalı, ve okullarda çocukları korumak gibi çok dar alanda olmalıdır.
8. Yürütme olabildiğince katılımcı ve saydam olmalı, kamuoyunu bilgilendirmek; sektör; sivil yapılar ve üniversite ile iş birliği esas olmalıdır. Kamu otoritesi paydaşlarla paylaşmalıdır. BTK'nın daha saydam çalışmalı, istatistikleri ve diğer verileri araştırmacılara paylaşmalıdır.

İnternet Yaşamdır !